

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fjellkraft AS
Postboks 7033 St Olavs pl.
0130 OSLO

Vår dato: 17 OKT 2012
Vår ref.: NVE 201100398-7 ksk/toc
Arkiv: 312 /002.DJ3A
Deres dato: 24.1.2011
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tor Carlsen

Fjellkraft AS - Søknad om tillatelse til bygging av Fagerliåe kraftverk i Sel kommune i Oppland . NVEs vedtak

NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtype av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Fagerliåe kraftverk.

Søknaden

Fjellkraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Fagerliåe kraftverk i Sel kommune i Oppland fylke. Kraftverket er planlagt plassert i Fagerliåe som er ei sideelv til Gudbrandsdalslågen.

Inntaksdammen er planlagt utført i betong med størrelse 4 m x 30 m. Det er ikke planlagt regulering av magasinet. Vannveien er tenkt å bestå av 812 m boret tunnel og deretter 1064 m rør i grøft. Det planlegges 420 m permanent grusvei til inntak og ca. 100 m grusvei til kraftstasjon. Fagerliåe kraftstasjon ønskes plassert i dagen ved Fagerliåa ca. 300 m fra utløpet i Lågen. Stasjonen planlegges å tilkobles strømmettet via luftkabel over til vestsiden av Lågen og deretter en oppgradering av en 920 m avgreining til transformator på Geitlægregret sør for Fagerliåe.

Fagerliåe kraftverk skal utnytte fallet mellom kote 769 og 430, totalt en brutto fallhøyde på 430 m. Kraftverket skal ha en midlere årsproduksjon på 14,5 GWh og en installert effekt på 5,0 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 1,9 m³/s. Middelvannføring er 1,2 m³/s. I søknaden er det foreslått minste vannsføringer på 0,4 m³/s sommer (1/5-30/9) og 0,01 m³/s vinter (1/10-30/4).

Om søker

Fjellkraft AS er 100% eid av Nordkraft AS, som igjen er eid av Narvik kommune, Hålogaland kraft og Troms Kraftforsyning og Energi. Fjellkraft AS har inngått en avtale med fallrettighetshaverne om utbygging og drift av Fagerliåe kraftverk og vil hvis det gis konsesjon, stifte et nytt selskap Fagerliåe kraftverk AS som vil få overført konsesjonen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) vurdering og konklusjon

Den miljøfaglige rapporten som er vedlagt søknaden inneholder konsekvensutredning for biologisk mangfold. Rapporten gir et godt grunnlag for å vurdere virkningene av tiltaket. Miljørapporten peker på en samlet konsekvens som er stor til meget stor negativ for biologisk mangfold. Forslag til skjøtsel i miljørapporten er å la vassdraget og skogen inntil få ligge mest mulig i fred for inngrep.

NVE har nylig behandlet en søknad om tillatelse til bygging av Rosten kraftverk i Gudbrandsdalslågen, der Fagerliåe er tenkt tatt inn på tilløpstunellen til kraftverket. I NVEs instilling til Olje og Energidepartementet ble det skrevet at:

«For å unngå en uheldig utvikling som kan føre til økt belastning på økosystemet, bør en etter vårt syn være restriktiv med å tillate inngrep i de viktigste bekkekløfilokalitetene. Dette gjelder spesielt der avbøtende tiltak ikke vil ha tilstrekkelig virkning og der kraftpotensialet er relativt beskjedent.»

Konklusjonen til NVE i innstillingen var som følger:

«NVE mener fordelene ved et inngrep i Fagerliåe ikke vil oppveie for mulige skadevirkninger på den verdifulle naturtypelokaliteten, og i forhold til den samlede belastningen på naturmangfoldet.»

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Fagerliåe kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt §§ 8 og 9.

§ 4. forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig

Fagerliåa inneholder to naturtyper som er rødlistet, landskapsdelen kontinental skogsbekkekløft (NT) og natursystemet fosseberg (NT) (fossesprøytsone). Bekkekløftene er delt inn i fire soner hvorav tre er gitt verdi svært viktig (A-verdi) og en er gitt verdi viktig (B-verdi). Fossesprøytsonen er gitt middels verdi. I norsk rødliste for naturtyper står det at:

«(...)vil bekkekløfter mot mer kontinentale strøk i økende grad framtre som stadig sjeldnere øyer i landskapet og dermed også relativt sett være mer utsatt med hensyn til f.eks. utbygging av småkraftverk.»

Det nevnes også at blant de viktigste påvirkningsfaktorene for fosseberg er

«vannkraftutbygging med påfølgende regulering av vann og vassdrag.»

På grunn av at prosjektet vil føre til stor negativ konsekvens for naturtyper av A-verdi, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Fagerliåe til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5. Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Fagerliåe inneholder en rekke rødlistede karplanter, lav og moser. En av de truede artene, råtetvebladmose, er sterkt truet (EN) og forekomsten i Fagerliåe er sannsynligvis blant de største som er dokumentert i Nord-Europa. Råtetvebladmose er en av få mosearter som er fredet i Norge gjennom Forskrift om fredning av truede arter. Den er også fredet i hele Europa gjennom Bernkonvensjonens liste I. Råtetvebladmose vokser på død ved i umiddelbar nærhet til vannstrengen, gjerne på stokker som ligger på tvers over bekken i små kløfter. Spredningen er i stor grad basert på grokorn i stedet for sporer. Spredningsevnen er derfor begrenset over lengre distanser. Den spesialiserte økologien gjør råtetvebladmose sårbar for inngrep som påvirker lokale fuktighetsforhold, slik som regulering av vannføring og hogst inntil vassdraget. Elfenbenslav er oppført som sterkt truet (EN) på rødlista. Arten krever et stabilt fuktig lokalklima og vokser gjerne i skyggefulle miljø i bekkekløfter. Andre lav som er registrert i kløfta er olivenfiltlav (NT), brundogglav (NT), flatragg (NT), skodelav (VU), praktlav (VU), langt trollskjegg (VU), kort trollskjegg (NT), spikeskjegg (NT) og *Lobothallia melanaspis* (NT). Det er også registrert planteartene dalfiol (NT) og hengepiggefrø (NT). Det er fare for bestandsreduksjoner for rødlistearter og råtetvebladmose vil kunne forsvinne helt ved utbygging av Fagerliåe. På grunn av stor til meget stor negativ konsekvens for truede arter, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Fagerliåe til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd, i tillegg til at det kommer i konflikt med internasjonale avtaler.

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og Føre-var-prinsippet

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

I den miljøfaglige rapporten kommer det frem at det er svært ønskelig med en mer detaljert inventering av rødlistede arter i Fagerliåe. Konsulenten fant ikke alle de rødlistede artene som har vært funnet i området tidligere. Samtidig fant han nye rødlistede arter som ikke hadde vært funnet i området før. Det ble påpekt at det er potensiale for at det er uoppdagede rødlistede arter i Fagerliåe. I den miljøfaglige rapporten kommer det også fram at det er kunnskapsmangler om påvirkninger av å fraføre vann i elver som inneholder fuktighetskrevenende rødlistearter. På grunnlag av at det kan finnes uoppdagede rødlistearter i området, samtidig som det er uvisst om kjente og ukjente truede arter vil kunne tolerere noe senking i vannføring i Fagerliåe mener NVE at det foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Utbyggingen vil dermed komme i konflikt med naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

Vi viser også til Olje og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk hvor det står at

«Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon.»

Slik NVE ser det kommer prosjektet i konflikt med alle tre ledd på grunn av råtetvebladmose og elfenbenslav som begge er arter som er sterkt truet, den rødlistede naturtypen kontinental skogbekkekløft med A-verdi og arten råtetvebladmose som er fredet gjennom Bernkonvensjonens liste I.

Konklusjon:

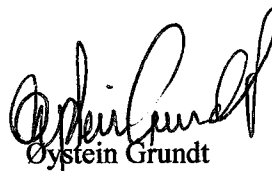
NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truethetskategorier og hensynskrevende naturtype av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Fagerliåe kraftverk. På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for reduksjon i vannføring er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Kopi: Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks, 2626 LILLEHAMMER
Sel kommune, Botten Hansens g. 9, 2670 OTTA
Oppland fylkeskommune, Postboks 988, 2626 LILLEHAMMER